

La reforma Solana suspèn l'examen

La LOGSE ja és a mans del Parlament espanyol. El projecte ha rebut crítiques de tots els sectors del món educatiu.

La Llei d'Ordenació General del Sistema Educatiu (LOGSE) ja ha entrat al Parlament espanyol. Ara que el curs escolar és a les acaballes, els diputats han de debatre un projecte que ha arreplegat una allau de crítiques de tot el món político-educatiu. El govern central, representat en aquest cas pel ministre Javier Solana, s'ha quedat sol defensant el seu model de reforma educativa enfront de les queixes de mestres, estudiants, pares, governs autonòmics, ajuntaments, Església catòlica, partits polítics i entitats de tota mena que han volgut dir la seva en una discussió que encara és lluny d'acabar-se.

La reforma en qüestió —que arranca d'uns principis ja continguts en la no menys polèmica Llei Orgànica del Dret a l'Educació (LODE)— s'ha d'implantar gradualment a tot l'estat espanyol a partir del curs 1991-92, i es caracteritza per establir l'ensenyament obligatori i gratuït entre els 6 i el 16 anys. De fet, en l'única cosa en la qual tots els estaments implicats semblen coincidir és en la necessitat urgent d'un canvi educatiu. Ara bé, a l'hora d'intentar dur a la pràctica la reforma del sistema, tot són discrepàncies. Encara que no plou mai a gust de tothom, el projecte de la LOGSE mulla molta gent però no agrada pràcticament ningú.

En les últimes setmanes, Solana ha fet mans i mànigues per evitar una nova tempesta política anomenada reforma educativa. El ministre d'Educació no ha cedit davant les principals reivindicacions de la dreta espanyola i de la Conferència Episcopal: la creació d'una assignatura alternativa a la de religió i moral catòliques i la gratuïtat de l'ensenyament per alumnes de tres a sis anys en els centres privats. En canvi, Solana s'ha compromès a modificar el redactat de la llei perquè quedi clar que no vulnera les competències de les autonomies, tal com han denunciat els governs de Catalunya i d'Euskadi. Cal recordar també que el ministre s'ha reunit amb representants de totes les parts amb l'ànim de lli-

mar divergències respecte a la LOGSE.

Sigui com sigui, el projecte és ara a mans del Parlament i serà en aquest hemicicle on s'hauran de reflectir i aclarir els dubtes i els recels generats pel text del nou sistema educatiu. Paral·lelament, una comissió integrada per membres del ministeri d'Educació i dels sindicats UGT i CCOO efectuarà un seguiment parlamentari amb l'objectiu de "vetllar per l'esperit progressista de la reforma educativa".

El passat 30 de març el consell de ministres va aprovar el projecte de la LOGSE i la memòria econòmica per a la seva apli-

cació, que contempla una inversió de 1'3 bilions de pessetes durant els pròxims 10 anys. Aquesta xifra representa un augment del 35% respecte a la quantitat prevista inicialment per l'administració central, que era de 960.000 milions. El ministre Solana va destacar que, gràcies a les aportacions del Consell Escolar de l'Estat i del Consell General de la Formació Professional, i després de les reunions mantingudes amb les diferents parts en litigi, s'havia arribat a "un consens ampli". Tot i així, va admetre que "hi ha encara diferències substancials amb l'Església catòlica i amb els sectors

confessionals".

El mateix dia, el Partit Popular i el Grup Parlamentari català ja van advertir que no es quedarien de braços creuats davant un projecte de reforma educativa que no els convenç gens ni mica. El portaveu del PP a la Comissió d'Educació del Congrés, Enrique Fernández Miranda, va anunciar que el seu partit presentarà una esmena a la totalitat i demanarà la devolució de la llei. D'altra banda, el Grup Català encapçalat per Miquel Roca pensa presentar esmenes de "caràcter tècnic, autonòmic i ideològic". Els governs de Catalunya i del País Basc han amenaçat de recórrer al Tribunal Constitucional si la LOGSE retalla l'autonomia de les comunitats amb competències plenes en matèria d'educació (Catalunya, Euskadi, València, Andalusia, Galícia i Canàries). En aquest sentit, el conseller d'Ensenyament del Principat, Josep Laporte, no s'ha cansat de repetir que el projecte actual "representa un xec en blanc per al govern central", ja que permet regular per decret els aspectes bàsics del currículum (objectius, continguts i criteris d'avaluació) de l'ensenyament mitjà.

Més enllà de les picabaralles polítiques entre administracions, també cal tenir en compte l'opinió dels veritables protagonistes d'una reforma educativa que és a punt d'entrar a l'escenari: els mestres, els pares i els propis alumnes. A més de les reivindicacions específiques de cada col·lectiu, uns i altres posen en dubte que la LOGSE comporti una millora notable de la qualitat de l'educació.

Bona part de professionals de l'ensenyament consideren que tots els docents haurien de ser llicenciats universitaris, homologats en sou i en condicions laborals. No obstant això, el nou sistema educatiu preveu que l'ensenyament primari obligatori (6-12 anys) serà competència exclusiva dels mestres, mentre que l'educació secundària obligatòria (12-16) anirà a càrrec de titulats universitaris superiors. Els sindicats d'ensenyants reclamen la instauració d'un cos únic de docents, a la vegada que exigeixen garanties pel que fa el sistema de formació pedagògica, accés i reciclatge de professorat.

Les associacions de pares critiquen que se'ls hagi deixat de banda a l'hora de redactar la LOGSE, i demanen, entre altres coses, que la gratuïtat de l'ensenyament s'estengui dels 0 als 3 anys.

Els alumnes d'ensenyament mitjà de tot l'estat han protagonitzat aquest curs diverses jornades de vaga i mobilitzacions a la recerca d'una "reforma educativa més progressista". En concret, els sindicats estu-

Opinions sobre la LOGSE

Josep Laporte, conseller d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya: "Tenim tres grans preocupacions sobre la LOGSE, que són el respecte al nostre marc competencial, els aspectes tècnico-pedagògics i el finançament. Si el text final de la llei quedés tal com està, les competències de la Generalitat quedarien reduïdes pràcticament a no res".

Miquel Roca, cap del Grup Parlamentari Català: "És important que Catalunya disposi d'un model educatiu propi, identificat amb la seva realitat nacional i obert a Europa. Per això cal superar el baix llistó marcat pel govern socialista amb el projecte de la LOGSE".

Bartomeu Rotger, director general d'educació de la Conselleria de Cultura del Govern Autònom: "Crec que el projecte de reforma té moltes coses positives i, sense dubte, ningú pot negar que la reforma és necessària. Ara bé, la Conselleria, nosaltres, ha d'expressar la forta preocupació que sentim davant el fet que la nostra comunitat, Balears, no ha participat —com sí ho han fet les comunitats que tenen competències educatives— en l'anunciat projecte. Aquesta falta de consulta ha dut a què el projecte no contempli la singularitat de les Illes en infraestructura, la important qüestió de la llengua pròpia, la formació professional més forta, sobretot en temes de turisme, etc."

Joan Domènech, president de la federació de Moviments de Renovació Pedagògica de Catalunya: "Ens fa por que el projecte prioritzï només els aspectes de reordenació necessaris per a l'homologació amb Europa, sense incidir en la millora real de la qualitat de l'ensenyament. No cal esperar que s'aprovi la llei per començar a emprendre mesures encaminades a millorar l'ensenyament".

Emili Soler, responsable d'educació del grup socialista de les Corts Valencianes i secretari nacional de cultura i educació: "Justifiquem la reforma perquè posarà remei a una carència d'ordenació i regulació de l'educació infantil i preescolar, perquè limitarà els excessos de contingut i d'academicisme

de l'EGB i del batxillerat i a més perquè corregirà el desfasament entre el final de l'edat d'escolarització obligatòria, als 14 anys i la d'incorporació al treball, als 16. Des del segle XIX, no s'havien fet més que reparacions fragmentàries; amb la LODE, la LRU i ara la LOGSE, adequem el sistema educatiu al segle XXI."

Joan Comas, president de la Federació d'Associacions de pares de Catalunya (FAPAC): "La LOGSE hauria d'incloure l'adequació i remodelació dels centres i un nou pla de reciclatge i formació del professorat, a més de comptar amb un finançament adequat."

Joan Carlos Gallego, membre de la federació d'Ensenyament de CCOO: "El projecte de la LOGSE necessita moltes modificacions si de veritat vol canviar el sistema educatiu. Si no, es quedarà en una adaptació d'estructures que no garantirà la consecució de nous objectius socials."

Rafa Àngel, comissió d'ensenyament de la Unitat del Poble Valencià: "Critiquem la LOGSE des del punt de vista nacionalista perquè és poc respectuosa amb la realitat plurinacional de l'estat; nosaltres, per exemple, augmentaríem la presència del català a l'escola valenciana i creiem que els alumnes de les comunitats unilingües haurien d'estudiar una altra llengua de l'estat; d'altra banda a la LOGSE li cal una llei de finançament i el nombre d'alumnes hauria de disminuir a 25 per unitat, entre moltes altres coses criticables, com no comptar amb un cos únic d'ensenyants".

Joan Descals, director general d'Ordenació i Innovació Educativa de la Generalitat de Catalunya: "En els centres on s'ha aplicat la reforma de manera experimental, els alumnes estan molt més tranquils, ja que hi ha una única titulació als 16 anys. La reforma pretén potenciar l'autonomia del alumne i desdramatitzar la importància dels exàmens."

Lluís Serra, membre de la comissió executiva d'Escoles de Catalunya per a l'any 2000: "Si l'educació infantil és gratuïta a les escoles públiques, ho hauria de ser també a les escoles d'ini-

ciativa social (o privades) que compleixen els requisits exigits per la Llei."

Aïna Rado, de l'executiva de FETE-UGT: "Del primer projecte nosaltres n'erem radicalment contraris; ara bé, aconseguirem dur al Consell Escolar un projecte alternatiu que permeté canviar 37 articles de la llei que ara entrarà al Parlament. Globalment el veiem com a positiu, encara té problemes que esperem poder solucionar. En general, aquests problemes pensem que són: un insuficient finançament, que pensem que hauria d'augmentar considerablement fins arribar al 6% del PIB; el no plantejar el que nosaltres com a molt necessari, com és el cos únic de professorat; el que no es contempla la formació professional, el reciclatge del professorat dins l'horari laboral; el fet que no contempla la reducció del número d'alumnes per aula".

Vicent Monroig i Climent del Sindicat de treballadors de l'ensenyament del País Valencià STE-PV: "La LOGSE no aprofundeix en el respecte a la pluralitat nacional i lingüística de l'estat, retalla competències en matèria d'educació a aquelles CCAA que en tenen. No avança cap a una escola laica en el marc d'un estat políticament i sociològicament aconfessional. Així mateix, li manca una Llei de finançament que garanteixi una inversió mínima del 6% del PIB. No arrebega la consideració d'un cos únic de professorat ni la formació dins de la jornada lectiva. En definitiva, una Llei que no garanteix una reforma educativa progressista."

Vicente Arroyas, president de la comissió d'educació del Partit Popular a València: "La LOGSE és desconsiderada amb els principis de llibertat i de qualitat en l'ensenyament. Tracta de convertir l'educació en monopoli de l'estat i sacrifica l'eficàcia del sistema educatiu en confondre comprensivitat (la mateixa ensenyança per tothom) amb obligatorietat, amb una formació professional desconneca i un batxillerat disminuït. Per aquestes i altres raons, el Partit Popular rebutja la LOGSE."

Javier Solana, Josep Laporte i Suquia

diantils que han dirigit la protesta creuen que s'haurien de congelar els pressupostos destinats a subvencionar les escoles privades en favor d'una millora real de l'ensenyament públic. També reivindiquen un ensenyament gratuït dels 3 als 18 anys i la desaparició de les proves de selectivitat.

Molt probablement, la majoria d'estudiants que s'han manifestat pels carrers ignoren el contingut de la futura reforma educativa. Però ben segur que la revolta estudiantil ha contribuït a avivar les flames d'un foc que cremava amb força sense necessitat de més llenya. Javier Solana vol fer creure que l'incendi ja està controlat, tot i saber que revifarà ben aviat enmig del Parlament espanyol. El ministre d'Educació confia a aprovar l'examen abans de les

vacances d'estiu. Consensuar la LOGSE és, a hores d'ara, l'assignatura pendent de Solana.

EL NOU ESQUEMA EDUCATIU PAS A PAS

Educació infantil – Dels 0 als 6 anys. L'ensenyament en aquesta etapa és voluntari, i només serà gratuït dels 3 als 6 anys en els centres públics.

Educació primària – Dels 6 als 12 anys. És una etapa obligatòria i gratuïta que estarà estructurada en tres cicles. Substitueix els cursos actuals de primer a sisè d'EGB. A partir dels 8 anys s'estudiarà un idioma estranger, música i educació física. Té un paper important la figura del professor-tu-

tor.

Educació secundària – Dels 12 als 16 anys. És l'última etapa de l'ensenyament obligatori i gratuït. Es divideix en dos cicles: 12-14 anys, que substitueix els cursos de setè i vuitè d'EGB, i 14-16, que substitueix part del BUP i la FP actuals.

Batxillerat – Dels 16 als 18 anys. Substitueix el tercer de BUP i el COU. Està estructurat en quatre modalitats: arts, ciències de la naturalesa i de la salut, humanitats i ciències socials i tecnologia. Té dues sortides: La Universitat o la FP superior.

Formació Professional de grau mitjà – Dels 16 als 18 anys. Dóna el títol de tècnic laboral, que permet accedir al món del treball.

Eva Piquer